

De onderstaande tekst is met zorg samengesteld. Echter, ten tijde van het maken van deze tekst was het fiscale stelsel nog onderhevig aan veranderingen, aangezien de Belastingwet BES nog niet officieel was aangenomen. Aan deze tekst kunnen dan ook geen rechten ontleend worden en de tekst dient enkel als informatiebron gebruikt te worden.

1. Het toekomstige fiscale stelsel

De Nederlandse Antillen bestaan, zoals gezegd, uit vijf eilandgebieden, namelijk Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. De Nederlandse Antillen houden echter op te bestaan en de eilandgebieden Curaçao en Sint Maarten worden, vergelijkbaar met het land Aruba en het land Nederland, autonome landen in het Koninkrijk der Nederlanden. De huidige eilandgebieden Bonaire, Sint Eustatius en Saba (hierna: BES eilanden) worden een onderdeel van het land Nederland. Deze eilanden worden alle drie een separaat openbaar lichaam in de zin van artikel 134 van de Grondwet¹.

De Antilliaanse vlag met de vijf sterren zal per 10 oktober 2010 niet meer wapperen. De vijf sterren vertegenwoordigen de vijf eilandgebieden.

Afbeelding 1: Ontmantelingsembleem

Eén land, twee fiscale stelsels

De aanstaande verandering brengt met zich mee dat bijvoorbeeld de fiscale wet- en regelgeving dat nu nog geldt voor de Nederlandse Antillen aangepast moet worden aan de nieuwe situatie. Het algemene uitgangspunt hiervoor was dat in beginsel zou worden gestart met de nu geldende Nederlands-Antilliaanse wetgeving en dat deze na verloop van tijd zo veel mogelijk vervangen zou worden door Nederlandse wetgeving. In samenspraak met de BES eilanden is dan ook een inventarisatie gemaakt van het nu geldende Nederlands-Antilliaanse fiscale stelsel. Uit deze inventarisatie bleek dat deze wetgeving veelal verouderd is, de nodige (te) vergaande discretionaire bevoegdheden bevat en regelingen kent die formeel wel bestaan, maar materieel niet worden toegepast. Het bestaande Nederlands-Antilliaanse fiscale stelsel is geen goed startpunt voor het nieuwe fiscale stelsel, zelfs niet als tijdelijk startpunt.

Vervolgens is gekeken naar het Nederlandse fiscale stelsel als startpunt voor het nieuwe fiscale stelsel voor de BES eilanden. Echter, al spoedig bleek dat het complexe en omvangrijke Nederlandse fiscale stelsel ook geen goed startpunt zou zijn en wel om de volgende redenen. Vanwege de ligging van de BES eilanden in het Caribische gebied is sprake van geheel andere economische omstandigheden dan in Nederland. Nederland ligt in Europa en is lid van de Europese Unie. De Nederlandse Antillen zijn nu nog een zogenaamd Land Gebied Overzee (hierna: LGO), waardoor het EG-verdrag niet van toepassing is. Na de staatkundige vernieuwingen blijven de BES eilanden vooralsnog een LGO. De BES eilanden staan dan ook niet alleen fysiek, maar ook juridisch ver van de Europese Unie af (en dus ook van Nederland). Bovendien concurreren de BES eilanden niet met

¹ Artikel 134, lid 1 Grondwet; Bij of krachtens de wet kunnen openbare lichamen voor beroep en bedrijf en andere openbare lichamen worden ingesteld en opgeheven. Voorbeelden van openbare lichamen zijn: provincies, gemeenten en waterschappen.

Nederland of Europa, maar met de omliggende Caribische eilanden en de landen in Centraal en Zuid-Amerika. Daar komt bij dat de economische ontwikkeling van de BES eilanden niet vergelijkbaar is met die in het Europese deel van Nederland. Vanwege de bescheiden omvang van de BES eilanden (tezamen een grondoppervlakte van 322 vierkante kilometer en een bevolkingsomvang van ongeveer 20.000 inwoners) is geen sprake van een erg diverse economie. Indien een bedrijf haar activiteiten wenst te beëindigen of te verminderen, heeft dat direct een grote impact op de totale werkgelegenheid op de eilanden. Hoewel in Nederland de effecten voor de betrokken ondernemers en werknemers net zo goed ingrijpend zijn, kan de Nederlandse samenleving de klap door haar omvang veel beter opvangen. Immers, de na een dergelijke bedrijfssluiting resterende werkgelegenheid in Nederland is niet te vergelijken met die op de BES eilanden. Naast het voorgaande moet ook worden bedacht dat het gemiddelde inkomen van een inwoner op de BES eilanden op ongeveer 40% ligt van het gemiddelde inkomen van een inwoner van Nederland. Daarentegen ligt het gemiddelde prijspeil op de BES eilanden, doordat vrijwel alles op de BES eilanden moet worden ingevoerd vanwege het ontbreken van grondstoffen en het vrijwel ontbreken van lokale productie, zeker niet op 40% van het Nederlandse niveau. Hieruit blijkt dat niet alleen de samenstelling van de economie maar ook het welvaartsniveau op de BES eilanden niet te vergelijken is met Nederland. Uiteraard speelt de te dragen regeldruk voor de burgers en het bedrijfsleven op de BES eilanden (de complexiteit van het Nederlandse fiscale stelsel strookt niet met de economische realiteit op de BES eilanden) en het creëren van draagvlak bij de bevolking een belangrijke rol.

Geconcludeerd kan worden dat de BES eilanden dus niet gebaat zijn bij de voortzetting van het bestaande Nederlands-Antilliaanse fiscale stelsel noch bij de integrale introductie van het Nederlandse fiscale stelsel. De BES eilanden zijn gebaat bij een nieuw eenvoudig stelsel dat een bijdrage levert aan de vergroting van de zelfredzaamheid van de eilanden en stimulansen bevat voor reëel ondernemerschap. Het nieuwe stelsel moet in beginsel voldoen aan de volgende drie elementen:

1. Eenvoud
2. Lage tarieven en brede grondslagen
3. Een verschuiving in de belastingmix van directe belastingen naar indirecte belastingen

Het moge duidelijk zijn dat, gezien de hierboven aangedragen verschillen, het nieuwe fiscale stelsel af zal wijken van het fiscale stelsel dat in het in Europa gelegen deel van Nederland geldt. Hierdoor ontstaat de situatie dat één land twee fiscale stelsels kent. En hoewel dit in eerste instantie niet ideaal lijkt, liggen hier objectieve en redelijke motieven aan ten grondslag die er voor zorgen dat eventuele spanningen (binnen één land worden verschillende, voor de één lagere en voor de ander hogere, belastingen geheven) voorkomen worden.

Invoeringsdatum

Lange tijd is geprobeerd om de fiscale wet- en regelgeving volledig in te laten gaan op 10 oktober 2010, tegelijkertijd met de ontmanteling van de Nederlandse Antillen. Zowel de Belastingwet BES als de FinBES (hierover later meer) hebben echter te maken gekregen met meerdere aanpassingen en nog steeds zijn beide wetten aan veranderingen onderhevig, daar zij nog niet officieel zijn aangenomen. Daarom worden beide wetten pas op 1 januari 2011 ingevoerd. In dit rapport wordt echter voor het gemak gesproken over 10 oktober 2010, aangezien dit de datum van de ontmanteling is.

2. Rijks- en lokale belastingen

2.1 Vijf allesomvattende rijksbelastingen

Het nieuwe fiscale stelsel, waarover in het voorgaande hoofdstuk is gesproken, is voornamelijk uitgewerkt in de Belastingwet BES en in de FinBES (hierover later meer). Om daadwerkelijk gehoor te geven aan de voor het nieuwe stelsel noodzakelijke elementen (eenvoud, lage tarieven en brede grondslagen en een verschuiving in de belastingmix) is gekozen voor een belastingstructuur die bestaat uit vijf rijksbelastingen. Deze vijf (nieuw) in te voeren rijksbelastingen zijn de:

1. Loon- en inkomstenbelasting,
2. Vastgoedbelasting,
3. Opbrengstbelasting,
4. Algemene Bestedingsbelasting en de
5. Overdrachtsbelasting.

Om inzicht te krijgen in de vijf rijksbelastingen en om later eventuele verschillen te onderscheiden, zullen in de volgende paragrafen de rijksbelastingen stuk voor stuk worden behandeld.

2.1.1 Loon- en inkomstenbelasting

Met loon- en inkomstenbelasting worden de belastingen bedoeld die geheven worden ter zake van inkomsten uit tegenwoordige en vroegere arbeid, periodieke uitkeringen, winst uit onderneming, renten en dividenden met aftrek van persoonlijke en buitengewone lasten en de hypotheekrente (tot een bepaald maximum) ter zake van de eigen woning. De loon- en inkomstenbelasting zijn daarmee bekende belastingen en worden op de BES eilanden op gelijke wijze geheven als in Nederland. Mede daarom en om de omvang van dit verslag binnen de perken te houden, is ervoor gekozen om geen verdere uitleg te geven over beide belastingen. Wel verdienen de loon- en inkomstenbelasting op een andere manier de aandacht. Aanvankelijk was namelijk een nieuw systeem gecreëerd met betrekking tot de tariefstelling. De oude structuur van oplopende tarieven (progressief schijvenstelsel) zou vervangen worden door één standaard vlak tarief (30,4%). De maker van de wet heeft hiermee getracht een bijdrage te leveren aan de noodzakelijke vereenvoudiging van het belastingstelsel en heeft rekening gehouden met de tariefstelling in de rest van het Caribische gebied.

De Raad van State had echter fundamentele kritiek² op de vormgeving van de nieuwe tariefstelling. De loon- en inkomstenbelasting waren te veel gebaseerd op de reeds bestaande landsverordeningen en aangezien deze sterk waren verouderd, vormden zij volgens de Raad van State geen goede basis voor de structurele vormgeving van de loon- en inkomstenbelasting voor de BES eilanden. De tijdelijke voortzetting van de bestaande Nederlands-Antilliaanse landsverordeningen zou volgens de Raad van State in eerste instantie beter zijn. De maker van de wet heeft gehoor gegeven aan het advies van de Raad van State met als gevolg dat de bestaande Landsverordening op de inkomstenbelasting 1943 en de Landsverordening op de loonbelasting 1976 (Antilliaanse wetgeving) na de ontmanteling tijdelijk wordt gecontinueerd (zij het enigszins aangepast). In bijlage 6 is de tariefstelling te vinden die is vastgesteld voor 2010.

Uiteindelijk heeft de wetgever nog steeds de intentie om een vlak tarief in te voeren, zij het met een andere grondslag zodat ook de Raad van State akkoord gaat. Wanneer het vlakke tarief ingevoerd zal gaan worden, is op dit moment niet te zeggen.

2.1.2 Vastgoedbelasting

Met vastgoedbelasting wordt de belasting bedoeld die geheven wordt ter zake van voordelen die genoten worden uit een, op de BES eilanden gelegen, onroerende zaak.

De belasting wordt geheven van degene die aan het begin van een kalenderjaar het genot van een onroerende zaak

heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht. Dit is degene die als zodanig in de kadastrale registratie is vermeld. Voor de vastgoedbelasting wordt zowel bebouwd als onbebouwd eigendom (grond) gezien als onroerende zaak. Hierbij moet opgemerkt worden dat er een lijst opgesteld is met een tiental onroerende zaken die niet belast zijn met vastgoedbelasting en die dus als uitzondering

De vastgoedbelasting is te vergelijken met de Nederlandse vorm van vennootschapsbelasting.

² Kamerstuk II 2009/2010, 32 959, nummer 10, bladzijde 4

gezien moeten worden. Deze lijst is limitatief en de meest aansprekende onroerende zaken die als uitzondering gezien moeten worden zijn:

- Onroerende zaken die als eigen woning aangeduid kunnen worden.
- Onroerende zaken die tot het ondernemingsvermogen van een IB onderneming behoren (onroerende zaken die als opbrengst belast worden).
- Bedrijfsmatig geëxploiteerde (cultuur)gronden ten behoeve van de land- of bosbouw.

De vastgoedbelasting wordt geheven op basis van de waarde die, door een inspecteur van de Belastingdienst, aan de onroerende zaak is toegekend. Deze waarde wordt als het ware getaxeerd en is de waarde van de onroerende zaak indien de volle en onbezwaarde eigendom daarvan overgedragen zou kunnen worden en de verkrijger de zaak onmiddellijk en in volle omvang in gebruik zou kunnen nemen (vergelijkbaar met de Nederlandse term 'waarde in het economische verkeer'³). De waarde wordt ook wel de heffingsmaatstaf genoemd. Van deze zogenaamde heffingsmaatstaf kan worden afgeweken indien de vervangingswaarde van de onroerende zaak leidt tot een hogere waarde. De vastgestelde waarde (dus of de getaxeerde waarde of de vervangingswaarde) geldt voor een tijdvak van vijf opeenvolgende kalenderjaren.

De vastgoedbelasting bedraagt 20% van de voordelen uit een onroerende zaak. De genoemde voordelen uit de onroerende zaak worden standaard vastgesteld op 4% van de eerder genoemde waarde van de onroerende zaak. Dit betekent dat er effectief 0,8% van de waarde van de onroerende zaak aan vastgoedbelasting betaald moet worden. Dit bedrag moet jaarlijks betaald worden en staat, vanwege de voor vijf jaar vastgestelde waarde van de onroerende zaak, vast voor vijf opeenvolgende kalenderjaren.

Rekenvoorbeeld:

(Getaxeerde) waarde onroerende zaak in 2006: ANG 300.000,-
 Vastgoedbelasting = 20% van de voordelen (4% van de waarde van de onroerende zaak) uit de onroerende zaak: $300.000 \times 0,04 \times 0,2 = \text{ANG } 2.400,-$
 (Of in één keer: $300.000 \times 0,008$)

Dus van 2006 t/m 2010 is ieder jaar een bedrag van ANG 2.400,- verschuldigd.

Het bovenstaande is samengevat in tabel 2.1

Begripsbepaling:	Belastingplichtige:	Heffingsmaatstaf:	Geldigheid:	Tarief:
Belasting ter zake van voordelen uit een op de BES eilanden gelegen onroerende zaak (zowel bebouwd als onbebouwd).	Een ieder die volgens het Kadaster het genot van de onroerende zaak heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.	De (getaxeerde) waarde bepaald door een Belastinginspecteur <u>of</u> de vervangingswaarde indien dit leidt tot een hogere waarde.	De waarde wordt bepaald en staat vast voor vijf opeenvolgende kalenderjaren (de belasting wordt jaarlijks geheven!).	20% van 4% fictief rendement (effectief = 0,8%).

Tabel 2.1: Hoofdlijnen vastgoedbelasting

2.1.3 Opbrengstbelasting

Met opbrengstbelasting wordt de belasting bedoeld die geheven wordt ter zake de opbrengst van aandelen, winstbewijzen, lidmaatschapsrechten, bewijzen van deelgerechtigdheid en uitdelingen van coöperaties, stichtingen en doelvermogens en open fondsen voor

De opbrengstbelasting is te vergelijken met de Nederlandse vorm van dividendbelasting.

³ Definitie 'waarde in het economische verkeer' volgens Ten Have = De waarde van een onroerende zaak indien daarvan het volle en onbezwaarde eigendom over gedragen zou kunnen worden en de verkrijger de zaak in de staat waarin het zich bevindt onmiddellijk en in volle omvang in feitelijk gebruik zou kunnen nemen.

gemene rekening, inclusief eindafrekening bij emigratie of liquidatie. Anders gezegd: de opbrengstbelasting heeft betrekking op alle door een lichaam⁴ uitgedeelde winst. De opbrengstbelasting wordt enkel geheven van lichamen die gevestigd zijn op de BES eilanden. Om gekwalificeerd te worden als zijnde 'gevestigd op een BES eiland' moet in beginsel voldaan worden aan een drietal criteria, namelijk:

1. De bezittingen van het lichaam mogen voor maximaal 50% ter beschikking worden gesteld aan personen die buiten de BES eilanden wonen of zijn gevestigd.
2. Het lichaam moet ten minste drie op de BES eilanden wonende natuurlijke personen in dienst hebben die zich fulltime en zelfstandig bezighouden met werkzaamheden betrekking hebbend op de bezittingen van het lichaam.
3. Het lichaam moet voor ten minste een periode van 24 maanden een op de BES eilanden gelegen onroerende zaak of een deel van een onroerende zaak met een waarde van minimaal USD 50.000,- (ANG 89.000,-) ter beschikking hebben voor de uitvoering van de bedrijfsactiviteiten van het lichaam.

Een lichaam dat aan deze criteria voldoet wordt vooralsnog niet automatisch gekwalificeerd als zijnde 'gevestigd op een BES eiland' (= vestigingsplaatsfictie). Het lichaam moet daarvoor een schriftelijk verzoek indienen bij de Belastingdienst. Een Belastinginspecteur geeft, indien bewezen is dat voldaan wordt aan de drie genoemde criteria, een beschikking af, zodat het lichaam belast wordt volgens de Belastingwet van de BES eilanden. Als het verzoek afgewezen wordt, wordt het lichaam belast volgens de Nederlandse Belastingwet en moet er 15% dividendbelasting betaald worden in plaats van de gunstigere opbrengstbelasting (5%).

Het bovenstaande is samengevat in tabel 2.2

Begripsbepaling:	Belastingplichtige:	Heffingsmaatstaf:	Geldigheid:	Tarief:
Belasting ter zake van alle door een lichaam uitgedeelde winst.	Ieder lichaam dat gevestigd is op de BES eilanden en dat voldoet aan drie criteria, art. 5.2 lid 2, sub a + b Belastingwet BES.	Het uit te keren bedrag oftewel de opbrengst.	Het lichaam houdt de belasting in op de uit te keren opbrengst. Vervolgens moet het lichaam deze belasting jaarlijks op aangifte afdragen.	5% van de opbrengst

Tabel 2.2: hoofdlijnen opbrengstbelasting

2.1.4 Algemene Bestedingsbelasting

Met Algemene Bestedingsbelasting (hierna: ABB) wordt de belasting bedoeld die geheven wordt ter zake de levering van goederen, het verrichten van diensten en het invoeren van goederen door een openbaar lichaam. Hiermee lijkt de ABB op de Omzetbelasting (Bonaire, hierna: OB) en de Belasting op Bedrijfsomzetten (Saba en Sint Eustatius, hierna: BBO) die op dit moment nog geheven wordt. Een belangrijk verschil is echter dat de ABB eenmalig wordt geheven en de lokale levering van goederen en diensten hierdoor grotendeels is ontdaan van haar cumulatieve karakter (heffing op heffing). Er vindt een eenmalige heffing van ABB plaats ofwel bij de levering van een goed of dienst door een lokale producent ofwel bij de invoer van een goed.

De Algemene Bestedingsbelasting is te vergelijken met de Nederlandse vorm van BTW.

De ABB wordt berekend over de vergoeding die betaald moet worden voor de levering van een goed of dienst. De vergoeding is het totale bedrag dat ter zake van de levering of de dienst in rekening wordt gebracht. Bij de invoer van goederen wordt de ABB berekend over de douanewaarde. Deze douanewaarde is inclusief de rechten (belastingen en heffingen) die met de invoer gemoeid zijn en inclusief de bijkomende kosten (bijv. kosten van commissie, verpakking, vervoer en verzekering). Er

⁴ Artikel 1.3, lid c Belastingwet BES; Definitie 'lichaam' = Verenigingen en andere rechtspersonen, maat- en vennootschappen en doelvermogens.

zijn echter voor beide categorieën uitzonderingen benoemd waarvoor geen ABB verschuldigd is. Voor de levering van een goed of dienst zijn in artikel 6.11, lid 1 Belastingwet BES tweeëntwintig uitzonderingen limitatief opgesomd. De meest aansprekende goederen en diensten waarvoor geen ABB verschuldigd is, zijn:

- De levering van brood, graan, aardappelen en rijst.
- De diensten die door ziekenhuizen, artsen en ander medisch personeel worden geleverd.
- De levering van geneesmiddelen.
- De levering van water, elektriciteit en gas.
- De levering van onroerende goederen, waarvoor ook overdrachtsbelasting verschuldigd is.

Voor de invoer van goederen zijn in artikel 6.20, lid 1 van dezelfde wet drie uitzonderingen limitatief opgesomd.

De ABB wordt geheven van de ondernemer die de levering van een goed of dienst of de invoering van een goed verricht. Het algemene belastingtarief is vastgesteld op 8%. In principe geldt dit tarief op alle BES eilanden, enkel voor Saba en Sint Eustatius is een uitzondering gemaakt. De eerste vijf jaren na invoering van de Belastingwet BES geldt op beide eilanden een speciaal tarief van 6%. Na vijf jaar zal ook hier echter het algemene tarief van 8% gaan gelden. Deze uitzondering is ontstaan door het nu reeds aanwezige verschil tussen de OB en de BBO. De OB bedraagt 5%, terwijl de BBO slechts 3% bedraagt. De overgang naar het algemene tarief zou hierdoor een te grote impact hebben op de eilanden (Saba en Sint Eustatius) waar de BBO geheven wordt.

Het bovenstaande is samengevat in tabel 2.3

Begripsbepaling:	Belastingplichtige:	Heffingsmaatstaf:	Geldigheid:	Tarief:
Belasting ter zake van de: - Levering van goederen - Verrichting van diensten - Invoer van goederen	Iedere ondernemer die in een openbaar lichaam goederen voortbrengt, diensten verricht of (in opdracht) goederen invoert.	De vergoeding (geldsom) die ter zake van de levering of de dienst in rekening wordt gebracht <u>of</u> de douanewaarde die ter zake van de invoer is vastgesteld.	De afnemer betaald de ondernemer ABB. Vervolgens moet de ondernemer deze belasting jaarlijks op aangifte afdragen.	8% (Bonaire) of 6% (Saba en Sint Eustatius). Vijf jaar na invoering zal ook op Saba en Sint Eustatius het algemene tarief (= 8%) gaan gelden.

Tabel 2.3: Hoofdlijnen algemene bestedingsbelasting

2.1.5 Overdrachtsbelasting

Met overdrachtsbelasting wordt de belasting bedoeld die geheven wordt ter zake de overdracht van onroerende zaken. De overdrachtsbelasting komt overeen met de overdrachtsbelasting die wij in Nederland kennen. De belasting moet door de koper worden afgedragen bij verkrijging van een onroerende zaak, de belasting wordt berekend over of de verkoopsom of de waarde in het economische verkeer en ook de 'zesmaandenvrijstelling'⁵ is over genomen. Het enige aanwijsbare verschil is het belastingtarief. Op Bonaire is na 10 oktober 2010 bij de overdracht van onroerende zaken een overdrachtsbelasting verschuldigd van 5%, terwijl in Nederland 6% verschuldigd is.

Het bovenstaande is samengevat in tabel 2.4 (op de volgende pagina)

⁵ 'Zesmaandenvrijstelling': Indien de tweede verkrijging is gelegen binnen zes maanden na de eerste verkrijging van dezelfde onroerende zaak, dan wordt de waarde van de onroerende zaak ten tijde van de tweede verkrijging verminderd met de waarde van de eerste verkrijging. Zo is enkel over de (eventuele) waardevermeerdering belasting verschuldigd.

Begripsbepaling:	Belastingplichtige:	Heffingsmaatstaf:	Geldigheid:	Tarief:
Belasting ter zake de overdracht van onroerende zaken.	De verkrijger van een onroerend zaak.	De hoogte van de tegenprestatie (koopsom) of de waarde in het economische verkeer indien deze hoger is.	De verkrijger draagt de overdrachtsbelasting direct na bij verkrijging af aan de notaris. De notaris zorgt dat het bedrag overgaat naar de Belastingdienst.	5%

Tabel 2.4: Hoofdlijnen overdrachtbelasting

2.2 Negen lokale belastingen

Naast het genoemde systeem van vijf rijksbelastingen is gekozen voor een systeem van lokale belastingen om meer inkomsten te genereren voor de eilanden zelf. De lokale belastingen zijn limitatief opgesomd in de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Saba en Sint Eustatius (hierna: FinBES). Voor alle lokale belastingen geldt dat de eilanden zelf kunnen bepalen of zij deze belastingen daadwerkelijk willen gaan heffen en zo ja, welk tarief zij willen gaan hanteren. De gekozen systematiek komt grotendeels overeen met de voor Nederlandse gemeenten geldende systematiek. Ook aan de BES eilanden is enige beleidsvrijheid gegund om invulling te geven aan lokale keuzes. In tabel 2.5 is aangegeven welke lokale belastingen volgens de FinBES geheven mogen worden en wat de grondslag van deze belastingen is.

Lokale belastingen	Grondslag
Grondbelasting of -voor onroerende zaken waarover ook vastgoedbelasting moet worden betaald- eilandelijke opcenten op de vastgoedbelasting	Op de BES eilanden gelegen onroerende zaken.
Toeristenbelasting	Het verblijf door niet-ingezetenen.
Verhuurautobelasting	Het gebruik van een huurauto.
Motorrijtuigenbelasting	Het gebruik van een personenauto, motorrijwiel, autobus, vrachtauto of bestelauto.
Parkeerbelasting	Het parkeren van een voertuig op een bepaalde plaats, tijdstip of wijze ter zake van een daartoe verstrekte vergunning.
Hondenbelasting	Het houden van een hond.
Reclamebelasting	Het hebben van aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.
Precariobelasting	Het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gronden (bijvoorbeeld winkeluitstallingen en -kraampjes, erkers en luifels).
Havenbelasting	Het liggen, (aan)meren of ankeren van vaartuigen in havens, kades of territoriale wateren.

Tabel 2.5: Mogelijke lokale belastingen inclusief hun grondslag

2.2.1 Grondbelasting

Om de lengte van dit rapport te beperken, wordt alleen de lokale belasting behandeld die voor de opdrachtgever belangrijk is, namelijk de grondbelasting. Met grondbelasting wordt de belasting bedoeld die geheven wordt van iedereen die het genot van een onroerende zaak heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht. Hiermee lijkt de grondbelasting exact hetzelfde als de vastgoedbelasting, maar er is wel degelijk een belangrijk verschil. Met betrekking tot de vastgoedbelasting is er een lijst opgesteld met onroerende zaken die als uitzondering gezien moeten worden. Een voorbeeld hiervan is de eigen woning. De grondbelasting moet betaald worden voor iedere onroerende zaak en wordt dus ook geheven ter zake van de eigen woning. Er bestaan geen uitzonderingen met betrekking tot de grondbelasting.

Het tarief van de grondbelasting is voor het laatst in 2002 aangepast. Het tarief bedraagt (nu nog) 0,3% van de zogenaamde 'leggerwaarde' van de onroerende zaak. De leggerwaarde is een door de inspecteur van de Belastingdienst getaxeerde waarde en deze waarde is vergelijkbaar met onze 'waarde in het economische verkeer'. De leggerwaarde wordt vastgesteld voor een periode van vijf jaar. Bovenop de grondbelasting is daarnaast (nu nog) 15% aan eilandelijke opcenten verschuldigd.

Rekenvoorbeeld 'oude situatie':

Waarde onroerende zaak in 2006: ANG 275.000,-

De grondbelasting die jaarlijks betaald moet worden: $275.000 \times 0,003 \times 1,15 = \text{ANG } 948,75$

Dus van 2006 t/m 2010 is ieder jaar een bedrag van ANG 948,75 verschuldigd.

De bovenstaande situatie gaat echter enigszins veranderen. Na de integratie met Nederland, wordt de grondbelasting zoals gezegd een lokale belasting en mogen de BES eilanden zelf bepalen of ze deze belasting gaan heffen. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat de grondbelasting op Bonaire zal blijven bestaan. Een onroerende zaak wordt dan belast met de grondbelasting of met de vastgoedbelasting plus eilandelijke opcenten. Dit heeft alles mee te maken met het feit dat wanneer een onroerende zaak binnen de vastgoedbelasting valt, er geen inkomsten gegenereerd worden voor het eiland zelf. De eilandelijke opcenten moeten ervoor zorgen dat dit wel gebeurt. Op Bonaire moet zowel het tarief van de grondbelasting als van de eilandelijke opcenten nog bepaald worden en het is op dit moment niet mogelijk om hierover zinvolle uitspraken te doen.

2.3 De belangrijkste veranderingen en verschillen

Nu het fiscale stelsel inhoudelijk behandeld is, kunnen de belangrijkste veranderingen en verschillen besproken worden. Als eerste zal de tariefstelling behandeld worden. De Nederlandse, de bestaande en de toekomstige Nederlands-Antilliaanse tarieven van vergelijkbare belastingen worden tegen elkaar afgezet. Daarnaast zullen drie belastingen behandeld worden die na 10 oktober 2010 zullen verdwijnen.

2.3.1 Tariefstelling

In paragraaf 2.1 zijn de tarieven van de nieuw in te voeren rijksbelastingen reeds besproken. Om deze tarieven te kunnen vergelijken met de Nederlandse tarieven en met de (nu nog) bestaande tarieven, is tabel 2.6 gemaakt. In deze tabel wordt tevens duidelijk welke belastingen vergelijkbaar zijn. Zo is de Nederlandse vennootschapsbelasting vergelijkbaar met de (nu nog) geldende Nederlands-Antilliaanse winstbelasting en zijn beide belastingen vergelijkbaar met de toekomstige vastgoedbelasting. Om de lengte van dit rapport te beperken en omdat de onderzoeker van mening is dat de tabel voor zich spreekt, zal de tabel niet nader toegelicht worden.

Nederlandse Antillen (toekomstige situatie)	Nederlandse Antillen (huidige situatie)	Nederland
(bedragen in USD ⁶)	(bedragen in ANG)	(bedragen in EUR)
Inkomsten-/loonbelasting	Inkomsten-/loonbelasting	Inkomsten-/loonbelasting
Tarief bij bedragen tussen 0,- en 14.944,-: 10%	Tarief bij bedragen tussen 0,- en 26.601,-: 10%	Box 1 (inkomen uit werk en woning)
Tarief bij bedragen tussen 14.944,- en 22.417,-: 16%	Tarief bij bedragen tussen 26.601,- en 39.902,-: 16%	Tarief bij bedragen tussen 0,- en 18.218,-: 2,3%
Tarief bij bedragen tussen 22.417,- en 31.134,-: 21%	Tarief bij bedragen tussen 39.902,- en 55.419,-: 21%	Tarief bij bedragen tussen 18.218,- en 32.738,-: 10,8%
Tarief bij bedragen tussen 31.134,- en 46.701,-: 27%	Tarief bij bedragen tussen 55.419,- en 83.128,-: 27%	Tarief bij bedragen tussen 32.738,- en 54.367,-: 42%
Tarief bij bedragen tussen 46.701,- en 66.004,-: 32%	Tarief bij bedragen tussen 83.128,- en 117.487,-: 32%	Tarief bij bedragen vanaf 54.367,-: 52%
Tarief bij bedragen vanaf 66.004,-: 38%	Tarief bij bedragen vanaf 117.487,-: 38%	
Aanvankelijk voorgesteld: Tarief bij bedragen tussen 0,-	Tarief bij inkomen uit aanmerkelijk belang: 15%	Box 2 (inkomen uit aanmerkelijk belang) Tarief: 25%

⁶ 1 USD (Amerikaanse dollar) = 1,78 ANG (Antilliaanse gulden) = 0,84 EUR (Euro), wisselkoers volgens de Europese Centrale Bank op 8 juni 2010.

en 26.396: 3,6% Tarief bij bedragen vanaf 26.396,-: 30,4%	Bedragen exclusief 25% eilandelijke opcenten	Box 3 (inkomen uit sparen en beleggen) Tarief: 30% over 4% (effectief 1,2%)
Tarief bij inkomen uit aanmerkelijk belang: 5%		
Vastgoedbelasting Tarief: 20% over 4% (effectief 0,8%)	Winstbelasting Tarief: 30% (exclusief eilandelijke opcenten) Verlaagd tarief: (E-zone, tax holiday): 2% Of (off shore regeling): 2,4%	Vennootschapsbelasting Tarief bij bedragen tussen 0,- en 200.000,-: 20% Tarief bij bedragen vanaf 200.000,-: 25,5%
Opbrengstbelasting Tarief: 5%	Dividendbelasting Niet in werking getreden	Dividendbelasting Tarief: 15%
Algemene Bestedingsbelasting (ABB) Tarief: 8% (Bonaire) Tarief: 6% (Saba en Sint Eustatius)	Omzetbelasting/Belasting Bedrijfsomzetten (OB/BBO) Tarief OB: 5% (Bonaire) Tarief BBO: 3% (Saba en Sint Eustatius)	Belasting Toegevoegde Waarde (BTW) Standaard tarief: 19% Verlaagd tarief: 6%
Overdrachtsbelasting Tarief: 5%	Overdrachtsbelasting Tarief: 4%	Overdrachtsbelasting Tarief: 6%
Successiebelasting - Tarief voor Nederlanders die nog geen 10 jaar op de Nederlandse Antillen wonen: conform de Nederlandse Successiewet	Successiebelasting Tarief bij bedragen vanaf 572.067,-: 2% tot 24% afhankelijk van de verkrijger. Tarief bij verkrijging onroerend goed: 8%	Successiebelasting Tarief bij bedragen tussen 0,- en 118.000,-: 10% tot 30% afhankelijk van de verkrijger. Tarief bij bedragen vanaf 118.000,-: 20% tot 40% afhankelijk van de verkrijger.

Tabel 2.6: Overzicht van de tarieven van de Nederlandse, de huidige en de toekomstige Nederlands-Antilliaanse belastingen

2.3.2 Afschaffing winstbelasting

Het achterwege laten van de traditionele winstbelasting is in de eerste plaats ingegeven door het te verwachten verschil tussen enerzijds de opbrengsten van de winstbelasting en anderzijds de administratieve lasten voor het bedrijfsleven en de uitvoeringskosten voor het uitvoeringsapparaat (Belastingdienst). De opbrengst van de huidige winstbelasting op de BES eilanden is met ongeveer USD 3,2 miljoen (ANG 5,7 miljoen, zie tabel 2.7) bescheiden te noemen.

	Opbrengst ('oud') (x 1.000 USD)	Opbrengst ('nieuw') (x 1.000 USD)	Vershil (x 1.000 USD)
Winstbelasting	3.237	-	-3.237
Vastgoedbelasting	-	2.041	+2.041
Opbrengstbelasting	-	500	+500
Omzetbelasting	10.955	-	-10.955
Belasting Bedrijfsomzetten	1.002	-	-1.002
Algemene Bestedingsbelasting	-	19.635	+19.635
Overdrachtsbelasting	1.639	2.049	+410
Totaal	16.833	23.968	+7.135

Tabel 2.7: Overzicht opbrengsten belastingen nu en in de toekomst, bron: Kamerstuk Tweede Kamer⁷

⁷ Kamerstuk II 2009/2010, 32 189, nummer 3, bladzijde 36

Bovendien staat er een groeiende druk op de grondslag van de winstbelasting. Door de steeds verdergaande internationalisering van de wereldeconomie en het fluïde karakter van kapitaalstromen zien overheden zich in het kader van de winstbelasting meer en meer genoodzaakt grondslagbeschermingsmaatregelen (maatregelen die de basis van de winstbelasting moeten beschermen) te nemen. Zonder deze maatregelen zou de grondslag van de winstbelasting worden uitgehold en zou de opbrengst als gevolg hiervan sterk afnemen. Aan de andere kant hebben grondslagbeschermingsmaatregelen nogal eens een verzwaring van de administratieve last voor het bedrijfsleven tot gevolg, hetgeen weer op gespannen voet staat met één van de hiervoor genoemde doelen, namelijk dat het nieuwe fiscale stelsel eenvoudig moet zijn. Ook nemen door deze grondslagbeschermingsmaatregelen de uitvoeringslasten voor de Belastingdienst toe. Om nu te voorkomen dat ter handhaving van de bescheiden opbrengst van de winstbelasting, de uitvoering door de lokale belastinginspecteurs, ontvangers en controleurs een onevenredig deel van de in totaal beschikbare tijd in beslag gaat nemen, wordt de traditionele winstbelasting in zijn geheel achterwege gelaten.

Desalniettemin moet het achterwege laten van de winstbelasting geen aanleiding geven om een gat te laten vallen van USD 3,2 miljoen (ANG 5,7 miljoen). Ook moet de internationale aanvaardbaarheid worden gewaarborgd en mag er geen vervalste concurrentiepositie (belastingparadijs) ontstaan. Daarom zijn ter vervanging van de winstbelasting twee andere heffingen geformuleerd, namelijk:

1. Een forfaitaire heffing over de op de BES eilanden gelegen onroerende zaken die een lichaam in eigendom heeft (vastgoedbelasting) en
2. een heffing over winstuitdelingen van op de BES eilanden gevestigde lichamen, stichtingen, verenigingen en coöperaties (opbrengstbelasting).

Nu de winstbelasting wordt afgeschaft, bestaat het risico dat de BES eilanden en dus Bonaire ondernemingen aantrekt die zich om andere dan zakelijk redenen op de BES eilanden vestigen. De maker van de Belastingwet BES heeft ter voorkoming hiervan echter drie elementen ingebouwd. Ten eerste wordt de traditionele winstbelasting weliswaar afgeschaft, maar hiervoor in de plaats komen, zoals hiervoor beschreven, de vastgoedbelasting en de opbrengstbelasting. Ten tweede wordt een 'antimisbruikmaatregel' geïntroduceerd die gericht is op het behoud van het lokale bedrijfsleven en op het aantrekken (en behouden) van reëel bedrijfsleven dat wil investeren in en werkgelegenheid wil creëren op de BES eilanden. Dit wordt vormgegeven door middel van de vestigingsplaatsfictie waardoor enkel lichamen die bij beschikking op de BES eilanden geacht worden te zijn gevestigd belast worden volgens de Belastingwet BES. Alle andere op de BES eilanden gevestigde lichamen worden geacht te zijn gevestigd in Nederland en worden dus belast volgens de vennootschapsbelasting (20% of 25,5%) en dividendbelasting (15%) en profiteren dus niet van het relatief gunstige fiscale stelsel op Bonaire. Ten slotte wordt in de nieuwe wet voorzien in een ruime regeling inzake de internationale informatie uitwisseling. Hierdoor wordt informatie omtrent belastingplichtigen gedeeld en wordt fraude zo veel mogelijk voorkomen.

Dit alles maakt dat een aantrekkelijk en relatief eenvoudig systeem is gecreëerd en dat alleen ondernemingen die ook daadwerkelijk 'iets' doen voor de BES eilanden hiervoor beloond worden.

2.3.3 Afschaffing successiebelasting

De Nederlands-Antilliaanse Successiebelastingverordening stamt uit 1908 en is sindsdien niet meer grondig herzien. De verordening is sterk verouderd en hierdoor biedt de heffing een aanzienlijke hoeveelheid ontgaansmogelijkheden. Dit heeft er toe geleid dat de opbrengst van de successiebelasting de laatste jaren nagenoeg nihil is geworden, hetgeen er weer toe heeft geleid dat de successiebelasting op de BES eilanden helemaal in onbruik is geraakt. Hiermee lopen de BES eilanden op dit moment in de Caribische regio echter zeker niet uit de pas. Uit gegevens van het International Bureau for Fiscal Documentation⁸ blijkt dat onder andere nabij gelegen eilanden als de Bahamas, Barbados, Bermuda, de Britse Maagdeneilanden en Jamaica geen schenkings- of successiebelasting kennen.

Met het oog op de ligging in het Caribische gebied en de gewenste eenvoud van het fiscale stelsel op de BES eilanden is besloten om de successiebelasting ook formeel af te schaffen (materieel werd de successiebelasting al niet meer geheven) en te volstaan met drie specifieke maatregelen. Ten eerste

⁸ Kamerstuk II 2009/2010, 32 189, nummer 3, bladzijde 11

voorziet de Nederlandse Successiewet in een zogenaamde tienjaarsregeling. Hierdoor kunnen schenkingen door en nalatenschappen van op de BES eilanden wonende Nederlanders die Nederland minder dan tien jaar voorafgaand aan de schenking of het overlijden hebben verlaten nog in de heffing van de Nederlandse Successiewet worden betrokken. Ten tweede is in het hoofdstuk van de opbrengstbelasting (hoofdstuk V Belastingwet BES) opgenomen dat iedere uitdeling van een Stichting Particulier Fonds ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de verkrijgers belast wordt volgens de opbrengstbelasting (tarief: 5%). Ten slotte is in het hoofdstuk van de overdrachtsbelasting (hoofdstuk VII Belastingwet BES) geregeld dat de schenking of erfrechtelijke verkrijging van op de BES eilanden gelegen onroerende zaken ongeacht de woon- of vestigingsplaats van de verkrijgers belast wordt met overdrachtsbelasting (tarief: 5%). De drie genoemde maatregelen moeten voorkomen dat mensen op de BES eilanden gaan wonen om de successiebelasting in eigen land te ontlopen.

2.3.4 Afschaffing penshonadoregeling

Naast de afschaffing van de winstbelasting en de successiebelasting, wordt ook een andere regeling afgeschaft. Deze regeling wordt met name door makelaars en projectontwikkelaars gebruikt als verkoopstimulerende regeling. Daarom is het voor de opdrachtgever belangrijk om van het volgende feit kennis te nemen.

Eind jaren tachtig hebben de Nederlandse Antillen een speciale fiscale regeling opgezet voor nieuwe immigranten. De speciale regeling was bedoeld om vermogende Nederlanders, met name gepensioneerden, te stimuleren om naar de Nederlandse Antillen te emigreren. De achterliggende gedachte was dat deze vermogende groep een impuls aan de Antilliaanse economie zou kunnen geven, doordat ze hun vermogen op de eilanden zouden investeren.

De penshonadoregeling wordt echter afgeschaft omdat de maker van de wet het, mede gelet op het gelijkheidsbeginsel, niet passend (meer) vindt om onderscheid te maken tussen twee verschillende categorieën binnenlandse belastingplichtigen. De twee categorieën waar het over gaat zijn: de penshonado's en de overige belastingplichtigen. Beide categorieën zijn inwoner van de BES eilanden en verkeren in vergelijkbare omstandigheden, waardoor het logisch is om beide categorieën te belasten tegen hetzelfde belastingtarief. Bovendien heeft de penshonadoregeling nooit grote groepen penshonado's naar het eiland getrokken. Het beoogde aantrekkingseffect is dus altijd uitgebleven. Wel is er sprake van een overgangsregeling van vijf jaar. Op grond van deze regeling kunnen penshonado's na de inwerkingtreding van de Belastingwet nog vijf jaar profiteren van de voordelen van de penshonadoregeling.